

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Jubilea a zprávy Jubilees and news

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 27 (1982), No. 6, 350--351

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/138149>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1982

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

pojmy a vzťahy. Otázky, ktoré vyžadujú samostatný prístup a schopnosť fyzikálneho myslenia, vyřešila v roe 1967 správne asi čtvrtina študentů (25%), v roe 1980 méně (20%). Obecných myšlenkových pochodů a vyšší abstrakce bylo v obou případech schopno asi 10% študentů. Úroveň fyzikálního myslenia tedy nestoupala úměrně základním znalostem, což je v rozporu v očekáváním.

4. V roe 1967 maturovalo z fyziky 42% z celkového počtu náhodně vybraných žáků, v roe 1980 pouhých 27%, což se nečekalo. Struktura vědomostí maturujících z fyziky je v souladu s očekáváním oproti roku 1967 lepší.

5. Doměnka o zlepšení vědomostí dívek se potvrdila v plném rozsahu.

Závěrem lze konstatovat, že výzkum poskytl objektivní podklady pro současné i budoucí práce na koncepci fyzikálního vzdělávání na našich školách. Opakování testu na různých místech a v různých dobách může přispět ke zvýšení efektivity výuky fyziky.

Literatura

- [1] J. Fenclová: *Fyzikální vědomosti našich študentů*. Studie ČSAV, číslo 5. Praha, Academia 1980.
- [2] Z. Lustigová: *Srovnání fyzikálních vědomostí žáků středních škol v roe 1967 a 1980*. Diplomová práce. Praha, MFF UK 1981.

jubilea zprávy

ŽIVOTNÉ JUBILEUM PROF. RNDR. CYRILA PALAJA

Dňa 24. augusta 1982 sa dožil sedemdesiat rokov čestný člen JČSMF prof. RNDr. Cyril Palaj, ktorý dlhé roky pôsobil ako vedúci Katedry matematiky a deskr. geometrie na VŠLD vo Zvolene a taktiež ako vedúci Katedry matematiky na Prírodovedeckej fakulte Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach. Jeho rozsiahle celoživotné dielo už bolo podrobne zhodnotené na stránkach tohoto časopisu pri príležitosti jeho predchádzajúcich životných jubileí.

Patrí k tej generácii slovenských matematikov,

ktorá kládla prvé základy matematickej vedy na Slovensku a svojou celoživotnou prácou má podiel na rozvoji slovenskej matematiky. Pracoval predovšetkým v oblasti klasickej algebraickej geometrie a v teórii viacrozmerných matic a ich aplikácií.

Celý svoj život venoval škole a matematike. Vychoval množstvo inžinierov a matematikov, ktorí s vďakou spomínajú na jeho vynikajúce pedagogické schopnosti a hlboko ľudský a citlivý prístup.

Mnoho úsilia venoval organizačnej činnosti a veľký kus záslužnej práce odviezol v JČSMF. Bol zakladateľom a dlhoročným predsedom pobočky JSMF vo Zvolene a viac rokov zastával rôzne funkcie aj v ústredných orgánoch JSMF a JČSMF. Ocenením tejto práce bolo aj udelenie viacerých vyznamenaní a nakoniec zvolenie za čestného člena JČSMF.

Je typom pracovitého, priateľského a obetavého človeka s hlbokým sociálnym cítením. Ako vedúci pracovník mal svoj prístup k spolupracovníkom hlboko ľudský a otcovský. Vedel nielen nariadiť, ale aj pochopiť, poradiť a pomôcť, v čom spočívala jeho veľká autorita a za

čo bol vždy vážený a obľúbený. Za svoju obetavú celoživotnú prácu dostáva v r. 1973 štátne vyznamenanie „Za vynikajúcu prácu“ a o rok neskôr pedagogické vyznamenanie „Zaslúžilý učiteľ“.

Som presvedčený, že všetci, ktorí prof. Palaja poznajú, mu pri príležitosti jeho 70. narodenín želajú do ďalších rokov života mnoho spokojnosti, zaslúženej radosti po dobre vykonanej práci, dobrej životnej pohody, ale najmä dobrého zdravia, aby ešte dlho nám svojimi životnými a pracovnými skúsenosťami mohol radiť a pomáhať.

František Husárik

astrofyziky, všeobecnej teórie relativity i z teórie rozptylu. Viedol viacerých diplomantov, z ktorých najvýznamnejšie úspechy dosiahli G. Martinská a L. Laurinc.

RNDr. L. Gomolčák patril medzi prvých slovenských autorov, čo venovali nemálo času a námahy tvorbe fyzikálnej literatúry. Bol spoluautorom početných skrípt a učebnice kvantovej mechaniky. Prekladal aj cudzojazyčnú literatúru.

Keď si pripomíname nedožitú päťdesiatiny dr. Gomolčáka, uvedomujeme si, ako chýba nielen jeho najbližším, ale aj spolupracovníkom z katedry a celej slovenskej fyzike.

Juraj Šebesta

SPOMÍNANIE NA DR. L. GOMOLČÁKA

V tomto roku si pripomíname nedožitú päťdesiatu narodeniny RNDr. Ladislava Gomolčáka, pracovníka Katedry teoretickej fyziky bývalej Prírodovedeckej fakulty UK.

Ladislav Gomolčák sa narodil 9. júna 1932 v Košiciach. Keď začiatkom 50. rokov prišiel do Bratislavy na štúdiá na PFUK, priniesol si so sebou lásku k lietaniu a k fyzike. Tú prvú čoskoro zanechal a pripomínali ju len modely lietadiel v jeho pracovni. Druhý ostal verný po celý život. Po skončení štúdiá a po krátkom pôsobení vo Zváračskom ústave v Bratislave odišiel roku 1956 do Prahy, kde po štyri roky pracoval v Ústave jadrových výskumov ČSAV. V tomto období spolupracoval s prof. Úlehlom a dr. Pluhařom na úspešnej monografii o optickom modeli atómového jadra (knihy vyšla neskôr aj v anglickom preklade). Z Prahy sa L. Gomolčák vrátil späť do Bratislavy, kde pracoval na vtedajšej Katedre fyziky PFUK. Po rozdelení katedry v roku 1961 prešiel na Katedru jadrovej fyziky a v roku 1969 na Katedru teoretickej fyziky.

Dr. Gomolčák bol mimoriadne erudovaným fyzikom so širokým okruhom záujmov od jadrovej a teoretickej fyziky až po elementárne častice a astrofyziku. Jeho knižnica, vari najlepšia súkromná knižnica v Bratislave, bola užitočným zdrojom poznatkov aj pre spolupracovníkov a študentov.

Významná bola pedagogická činnosť L. Gomolčáka. Po dlhé roky prednášal kvantovú mechaniku a teóriu jadra, viedol výberové semináre a výberové prednášky zo štatistickej fyziky,

SEMINÁR O AKTUÁLNYCH OTÁZKACH VYUČOVANIA FYZIKY

Seminár o aktuálnych otázkach vyučovania fyziky na základných školách usporiadali Ministerstvo školstva SSR a Fyzikálna pedagogická sekcia — odborná skupina pre základné školy. Je to v poradí už piaty celoslovenský seminár. Uskutočnil sa v dňoch 10.—12. decembra 1981 v Považskej Bystrici. Na seminári bolo prítomných 130 účastníkov.